Etelä-Savossa ja Uudellamaalla heikoimmat yritysten jatkuvuusnäkymät

3.3.2020

Maakuntien välillä on suuria eroja omistajanvaihdosnäkymien suhteen. Positiivisimmat sukupolvenvaihdosnäkymät löytyvät Varsinais-Suomesta ja Satakunnasta. Näissä maakunnissa 39% yli 55-vuotiaista yrittäjistä uskoo jatkajan löytyvän perhepiiristä nykyisen yrittäjän jäädessä eläkkeelle. Myös Etelä-Pohjanmaalla on myönteiset sukupolvenvaihdosnäkymät, sillä 30% vastaajista uskoo jonkun lapsista jatkavan yritystä. Vastaavasti heikoimmat näkymät sukupolvenvaihdosten suhteen löytyvät Pohjois-Karjalasta (11%) ja Uudeltamaalta (16%).

Vastaavasti korkeimmat toiveet yrityksen myyntiin ulkopuoliselle nykyisen omistajan jäädessä eläkkeelle löytyvät Pohjois-Pohjanmaalta (64%) ja Päijät-Hämeestä (60%). Etelä-Pohjanmaalla 39% elättelee toiveita yrityksensä myymisestä ulkopuoliselle. Etelä-Pohjanmaan osuus on pysynyt suunnilleen ennallaan kolmessa barometrissa vuodesta 2012 lähtien.

Synkimmät näkymät yritysten jatkuvuuden suhteen ovat Uudellamaalla ja Etelä-Savossa. Uudellamaalla 27% uskoo yrityksensä toiminnan loppuvan kokonaan siinä vaiheessa, kun nykyinen yrittäjä jää eläkkeelle. Etelä-Savossa vastaava osuus on 25%. Maakunnat ovat kuitenkin täysin erilaisia. Etelä-Savo on vahvan muuttotappion maakunta, kun taas Uusimaa kasvaa ja kukoistaa monilla mittareilla. Miksi siellä niin moni yritys uskoo toimintansa loppumiseen yrittäjän eläköidyttyä? Uudenmaan yritysten lopettamisaikomuksia selittää eniten se, että merkittävä osuus alueen yrityksistä on yhden hengen asiantuntijayrityksiä, jotka yleensä personoituvat vahvasti yrittäjään ja hänen asiantuntemukseensa. Kun yrittäjä lopettaa, ei osaaminen ole myytävissä ja siirrettävissä niin helposti. Vastaavasti Etelä-Savon lopettamisaikomuksia selittää enemmän maakunnan tulevaisuudennäkymät ja väestön voimakas väheneminen ja sen myötä palvelu- ja kaupan alan yritysten loppuminen etenkin pieniltä paikkakunnilta. Ei myöskään teollisiin yrityksiin ole helppo saada työntekijöitä tulevaisuudessa. Etelä-Pohjanmaalla yrityksen loppumiseen uskoo 24% yli 55-vuotta täyttäneistä yrittäjistä.

Edellä mainitut tulokset perustuvat Seinäjoen ammattikorkeakoulun toteuttamaan valtakunnalliseen omistajanvaihdosbarometriin. Viimeisin tiedonkeruu toteutettiin vuonna 2018, sitä ennen SeAMK on toteuttanut barometrit myös vuosina 2012 ja 2015.

Elina Varamäki
Vararehtori, SeAMK